

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 307

1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Kanuna Bir Ek Madde İlavesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/681)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md. 18/101-1682/03121

26 . 4 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 21 . 3 . 1985 tarihinde kararlaştırılan «1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Kanuna Bir Ek Madde İlavesine Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

G E R E K Ç E

Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki 1567 sayılı Kanun, 25.2.1930 tarihinde geçici bir süre ile yürürlüğe girmekle, Türkiye'de dövize (kambiyoya) ilişkin esaslar ilk defa düzenlenmiş bulunmaktadır.

Başlangıçta, Bakanlar Kuruluna döviz işlemlerinin düzenlenmesi ve Türk Parasının kıymetinin Korunması amacıyla gerekli görülecek kararları almaya yetki veren ve bazı ceza hükümlerini kapsayan bu Kanun, sonradan birçok değişikliklere uğramış ve yürürlük süresi çeşitli kanunlarla uzatılmış ve nihayet 11.2.1970 günlü ve 1224 sayılı Kanunla süresiz olarak yürürlükte bırakılmıştır.

Halen değişiklikleri ile birlikte yürürlükte bulunan bu Kanunda suçla ceza arasında denge kurulamamıştır. Dövize ve Türk Lirasına ilişkin en ufak kayıplar ve bu konudaki en basit usulsüzlükler dahi yedi aydan başlayan hapis cezalarının sebebi olarak uygulama devam edegelmiştir.

Dışa açılan ekonominin gereklerine uygun olarak ve ekonomik suçlara sadece ekonomik müeyyide uygulanması prensibini hâkim kılmak amacıyla parasal suçların parasal cezalarla karşılanması anlayışıyla ilerde değişiklik tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

1. Tasarının 1 inci maddesiyle 1567 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi değiştirilmektedir. Yeni düzenlemeyle hapis cezası kaldırılmakta, müeyyide olarak sadece ağır para cezası ile yakalanan eşya veya kıymetlerin müsadere edilememesi halinde ise eşya veya kıymetin rayiç değeri kadar tazminata da hükmedilecektir.

2. Tasarının 2 nci maddesiyle Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası değiştirilerek resmî biliriş listelerinin Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca belirlenmesi hükme bağlanmıştır.

3. Tasarının 3 üncü maddesiyle Kanuna bir ek madde ilave edilmiş ve Kanunun 1 inci maddesine göre alınacak Bakanlar Kurulu Kararlarında bilahare lehe olarak yapılacak değişikliklerin, değiştirilen veya kaldırılan kararlara muhalefet etmiş olanlar hakkında da uygulanması imkânı getirilmiştir. Böylece, daha önce yasaklanmış bir davranışın bilahare yasak olmaktan çıkarılması halinde evvelce bu gibi davranışlarda bulunmuş olanların fiillerinin de suç olmayacağı ve haklarında müeyyide uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır. Bu hüküm Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesine paralel bir hüküm niteliğindedir.

4. Tasarının getirdiği yeni sistem nedeniyle, daha önce suç işlemiş olanların durumlarını düzenleyen bir geçici maddeye yer verilmiştir.

5. Tasarının 4 üncü maddesi yürürlük, 5 inci maddesi yürütme ile ilgilidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/681

Karar No. : 71

2 . 5 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Kanuna Bir Ek Madde İlavetine Dair Kanun Tasarısı Sayın Adalet Bakanı M. Nejat Eldem'in ve Bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve tasarı Bakanlar Kurulundan gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Ali Dizdaroğlu</i> Antalya	Başkanvekili <i>Ahmet İlhami Kösem</i> Malatya	Üye <i>Alpaslan Pehlivanlı</i> Ankara
Üye <i>Ali Ayhan Çetin</i> Çorum	Üye <i>Özgür Barutçu</i> Diyarbakır	Üye <i>Akif Kocaman</i> Gümüşhane
Üye <i>Mehmet Sait Erol</i> Hakkâri	Üye <i>İhsan Nuri Topkaya</i> Ordu	Üye <i>Hasan Altay</i> Samsun Karara karşıyım.
Üye <i>Mehmet Topaç</i> Uşak	Üye <i>Mehmet Bağçeci</i> Yozgat	Üye <i>Selahattin Taflıoğlu</i> Yozgat Tümüne muhalifim.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Kanuna Bir Ek Madde İlavetine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1567 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — Gerçek ve tüzelkişilerin, 1 inci maddeye göre alınan kararlara aykırı davranışta bulunmaları halinde, eşya ve kıymetlerin değerine göre yüzbin liradan on milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

Bir defaya mahsus olsa dahi her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere tavassut edenlerden, bu muamelelerinden doğan alacaklarını; 1 inci madde uyarınca çıkarılacak kararlardaki hükümlere göre ve bu kararlarda tayin edilen müddetler içinde memlekete getirmeyenler, ithalat ve ihracatla diğer işlerinde döviz veya Türk Parası kaçırmak kastıyla muvazaalı muamelelerde bulunanlar veya bu nevi muamelelere teşebbüs edenler hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Tekerrür halinde verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir.

Yakalanan eşya ve kıymetler müsadere olunur. Müsadere edilememesi halinde eşya veya kıymetin rayiç değeri kadar tazminata hükmedilir.»

MADDE 2. — 1567 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Cumhuriyet Savcılıkları ve mahkemeler bu Kanun hükümlerine istinaden cereyan edecek takip ve duruşmalarda bilirkişi dinlenmesine lüzum gördükleri takdirde münhasıran resmî bilirkişi listesinde isimleri yazılı kişiselerden seçecekleri bilirkişilerin rey ve mütalaasını alırlar. Resmî bilirkişi listeleri her yargı çevresi için dokuzar kişiden aşağı olmamak üzere Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinin mütalaası alınmak suretiyle Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tespit olunur.»

MADDE 3. — 1567 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

«EK MADDE — Bu Kanunun 1 inci maddesine göre Bakanlar Kurulunca alınan kararlarda lehe değişiklik yapılması veya bu kararların yürürlükten kal-

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Kanuna Bir Ek Madde İlavetine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

dırılması hallerinde; değiştirilen veya kaldırılan kararlara aykırı davranışta bulunmuş olanlar hakkında, failin lehine olan kararlar ve kanun hükümleri tatbik ve infaz olunur.»

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 1567 sayılı Kanuna muhalefetten dolayı tutuklu veya hükümlü olanlar derhal tahliye edilirler.

1567 sayılı Kanuna göre verilmiş ve henüz yerine getirilmemiş mahkûmiyet kararlarının yalnızca para cezalarına ilişkin kısımları infaz olunur. Infaz edilecek para cezasından, aynı suçtan dolayı daha önce tutuklu kalınan süreler ile infaz edilmekte olan hürriyeti bağlayıcı cezadan fiilen infaz edilmiş olan süreler, 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının 1 numaralı bendindeki cürümler için gösterilen asgarî hadde göre hesap edilerek mahsup edilir.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE — Tasarının geçici maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

21 . 3 . 1985

Başbakan

T. Özal

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

C. Büyükbaş

Devlet Bakanı

A. Karaevli

İçişleri Bakanı

Y. Akbulut

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bak. V.

H. H. Doğan

Ulaştırma Bakanı

V. Atasoy

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. C. Aral

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Adalet Bakanı V.

Y. Akbulut

Dışişleri Bakanı

V. Halefoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

H. H. Doğan

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

S. N. Türel

Devlet Bakanı

A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. T. Titiz

Millî Savunma Bakanı V.

S. N. Türel

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

M. Aydın

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Kalemlî

Kültür ve Turizm Bakanı

M. M. Taşçıoğlu